

AANGETEKEND

College van burgemeester en wethouders
Van de gemeente Utrecht
P/A Vergunningen, Toezicht en Handhaving
Afdeling Vergunningen
Postbus 8406
3503 RK UTRECHT

Tevens per e-mail: www.utrecht.nl/omgevingsvergunningzienswijze

AMSTERDAM 29 januari 2021
DOSSIERNR. 20190010

UW REF. HZ_WABO-18-35604
INZAKE Zienswijze n.a.v. ontwerp-besluit
omgevingsvergunning crematiefaciliteit
Prinsessenlaan 2 Utrecht

ERIKA SAMUELS BRUSSE, ADVOCaat

SAMUELSBRUSSE@SOURCE.LAW

Geacht college,

Namens de volgende cliënten:

(..)

wordt hierbij tijdig een zienswijze ingediend naar aanleiding van het ontwerp-besluit omgevingsvergunning voor het bouwen van een crematiefaciliteit bij een begraafplaats, Prinsesselaan 2 te Utrecht, met kenmerk HZ_WABO-18-35604. Dit ontwerp-besluit is op 21 december 2020 gepubliceerd en vanaf die datum is de zienswijzentermijn van zes weken gestart. Een afschrift van de publicatie is voor uw gemak bijgevoegd (**Bijlage 2**).

Cliënten hebben grote bezwaren tegen de komst van het crematorium in hun woonomgeving, reden waarom zij hiertegen een zienswijze indienen.

1. Inleiding

Het college van burgemeester en wethouders (hierna het college) heeft eerder een omgevingsvergunning verleend voor een crematorium op de begraafplaats St. Barbara. Daartegen hebben ruim 700 omwonenden bezwaar gemaakt. Deze vergunning is naar aanleiding van het daartegen namens cliënten ingestelde beroep vernietigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank Midden-Nederland van 10 juli 2020, met zaaknummer 19/5076 heeft het college hoger beroep ingesteld. De aanvrager van de vergunning, St. Barbara, heeft geen hoger beroep ingesteld. Hangende deze procedure start het college ook deze nieuwe procedure om alsnog een

vergunning te verlenen voor het crematorium. Cliënten begrijpen hier niets van. Cliënten vragen zich af waarom het college zoveel moeite doet om de vergunning telkens opnieuw te verlenen en zich daarvoor zo inzet en kosten maakt. Waarom is het college in hoger beroep gegaan, terwijl de aanvrager dat niet heeft gedaan. Ook heeft het college zelf de ruimtelijke onderbouwing opgesteld en onderzoekskosten gemaakt. Normaliter moet een aanvrager dat allemaal zelf (laten) doen en bekostigen. Alle bezwaren en zorgen van de ruim 700 omwonenden - en daarnaast is nog een petitie tegen het crematorium door ruim 1000 mensen ondertekend - zijn volledig genegeerd en weggewuifd.

Ook lijkt uw college wel erg veel moeite te doen om bij de besluitvorming over het crematorium de raad te omzeilen. Eerst heeft uw college ten onrechte de kruimelgevallenregeling toegepast om het crematorium mogelijk te maken en nu probeert uw college wederom de raad buiten spel te zetten door ten onrechte de algemene verklaring van geen bedenkingen van de raad uit 2010 toe te passen.

Daarbij komt dat het nog steeds volstrekt onduidelijk is waarom er persé een crematorium op de begraafplaats moet komen. Dat is nimmer duidelijk geworden en blijkt ook nu weer niet uit de bij het ontwerp-besluit behorende ruimtelijke onderbouwing. Vanuit St. Barbara is eerder aangegeven dat een crematorium nodig is om de exploitatie van de begraafplaats in de toekomst kansrijker te maken. Maar ook dat is verder nooit toegelicht of gemotiveerd. Daarbij heeft St. Barbara wel telkens aangegeven dat de exploitatie nu niet noodlijdend is.

Of er in Utrecht wel behoefte is aan een extra crematorium en, als dat al zo is, of deze locatie daarvoor dan de juiste locatie is, daarnaar is geen enkel onderzoek verricht zo blijkt uit de ruimtelijke onderbouwing bij het ontwerp-besluit.

Cliënten hebben dat onderzoek wel gedaan en daaruit blijkt dat er geen enkele behoefte is aan een extra crematorium en dat er in Utrecht en omgeving sprake is van een overcapaciteit in deze branche. Dit is bij uw college ook bekend. Naar aanleiding van de plannen om op de begraafplaats Kovelswade een crematorium te realiseren is een haalbaarheidsonderzoek verricht en op basis daarvan is toen geconcludeerd dat een crematorium niet haalbaar was. In dit onderzoek is door bestaande aanbieders, waaronder Yarden, Monuta en Dela, duidelijk aangaven dat al sprake is van overcapaciteit en er geen behoefte is aan een nieuwe voorziening. Uit de jaarlijkse monitor van de branche blijkt dat het aantal crematoria sinds 2010 verdubbeld is en dat, ondanks dat het aantal crematies sinds 2016 is toegenomen, het gemiddeld aantal crematies per crematorium is gedaald. Hierdoor is de bedrijfsvoering van tal van crematoria onder druk komen te staan. De branche organisatie ziet alleen nog ruimte voor nieuwe crematoria in de provincies Noord Brabant en Limburg.

Maar ook als er al behoefte zou zijn aan een extra crematorium in Utrecht – hetgeen niet het geval is en door uw gemeente en St. Barbara in elk geval niet is aangetoond – of uw gemeente

St. Barbara graag wil accommoderen, dan is de beoogde locatie in deze kinderrijke woonwijk van Utrecht daarvoor niet geschikt. Een locatie (ver) buiten de bebouwde kom aan de rand van Utrecht ligt dan veel meer voor de hand.

Verder wordt er naar omwonenden toe steeds gedaan alsof een crematorium bij een begraafplaats geen verschil maakt. Of de op het terrein aanwezige ontvangsthal nu gebruikt wordt voor een begrafenis of voor een crematie, wat maakt het uit, zo wordt vanuit uw gemeente betoogd. Dat is natuurlijk flagrante onzin en volksverlakkerij. De ruimtelijke uitstraling van een crematorium is wezenlijk anders dan van een begraafplaats en hieraan kleven ook andere, ernstigere milieugevolgen. Op een begraafplaats worden overledenen begraven. Bij een crematorium vindt verbranding plaats waarbij gevaarlijke stoffen worden uitgestoten, waardoor hiervoor een richtafstand geldt van minimaal 100 meter ingevolge de VNG Brochure Bedrijven en Milieuzonering (SBI-2008 96032). Voor een begraafplaats (SBI-96031) geldt (slechts) een richtafstand van 10 meter (vanwege het verkeer).

Vanuit St. Barbara is eerder de vergelijking getrokken dat cremeren vergelijkbare gevolgen zou hebben als het stoken van een open haard. Dat is natuurlijk onjuist en was bedoeld om de ernst van de gevolgen van het crematorium en de zorgen van omwonenden hierover te bagatelliseren. Maar er komt steeds meer aandacht voor de nadelige gevolgen van het stoken van open haarden op de luchtkwaliteit. Zo heeft de Omgevingsdienst West Brabant op 14 januari 2021 een artikel gepubliceerd getiteld "Probleem houtstook wordt onderschat". Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) heeft vanaf 2019 zelfs een speciale website in werking (<https://www.rivm.nl/stookalert>) waarop het stoken van hout bij ongunstige weersomstandigheden en/of een slechte luchtkwaliteit wordt afraden. Door middel van een stookalert roept het RIVM mensen op om dan geen hout te stoken teneinde gezondheidsklachten bij mensen in de omgeving voorkomen. Op 15 januari 2021 publiceerde het RIVM bijvoorbeeld de navolgende stookalert:

Stookalert 15 januari 2021: stook geen hout in provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland

Het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) roept mensen op om op vrijdag 15 januari 2021 geen hout te stoken in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland. Volgens de verwachtingen van het KNMI Koninklijk Meteorologisch Instituut zijn de weersomstandigheden namelijk ongunstig waardoor de rook blijft hangen. Door niet te stoken, voorkom je gezondheidsklachten en (geur)hinder bij jezelf en in je omgeving. Mensen zijn nu meer thuis. Houd rekening met elkaar in deze tijd.

Bij de verbranding van hout komen schadelijke stoffen vrij, zoals fijnstof, PAK's, benzeen en koolmonoxide. De rook is voor iedereen ongezond, maar vooral voor mensen met luchtwegaandoeningen, hart- en vaatziekten, ouderen en kinderen. Zij krijgen meer en eerder klachten bij het inademen van rook.

Ook uw gemeente onderkent de nadelige gevolgen hiervan en in het nieuwe luchtkwaliteitsbeleid van uw gemeente wordt hier uitdrukkelijk aandacht aan besteed. Zo raadt uw gemeente de inwoners van Utrecht aan om zo min mogelijk hout te stoken in kachels of open haard.

“Een houtvuur brengt schadelijke stoffen in de lucht. Zeker bij mist en windstil weer blijft de rook lang om het huis hangen. Dat is voor niemand gezond en kinderen, ouderen en mensen met problemen aan hun luchtwegen hebben er extra last van.” Aldus staat op de website van uw gemeente

Maar de gemeente verleent wel medewerking aan een crematorium in een woonwijk!

In de ruimtelijke onderbouwing voor het ontwerp-besluit staat zelfs, en dat slaat alles, dat het crematorium wordt gezien *“als een positieve ontwikkeling in de buurt”*. Hoe uw college dit nog durft te stellen als de hele buurt tegen dit plan in opstand is gekomen is een raadsel. Wat er zo positief is voor de buurt wordt ook niet nader toegelicht. Dat de buurt het anders ziet mogelijk duidelijk zijn!

2. Woon- en leefklimaat

Cliënten maken zich grote zorgen over de gevolgen van de komst van een crematorium in hun woonwijk. De begraafplaats St. Barbara vormt een bijzondere en waardevolle plek voor hun woonwijk. Veel cliënten en andere omwonenden gebruiken deze prachtige groene ruimte voor een wandeling, bezinning of om tot rust te komen. Deze bijkomende maar belangrijke functie als bijzondere en waardevolle plek zal geheel komen te vervallen met de komst van een crematorium. Men zal hier geen rondje meer lopen met de kans dat er gelijktijdig een lijk verbrand wordt. De locatie gaat op slot voor de wijk en transformeert van een waardevolle plek naar een no-go area.

Cliënten maken zich ook zorgen over de gevolgen van het crematorium vanwege de uitstoot van gevaarlijke stoffen en de gevolgen daarvan voor de luchtkwaliteit.

Uw gemeente geeft aan een gezonde leefomgeving in Utrecht belangrijk te vinden en onderdeel daarvan is een goede c.q. gezonde luchtkwaliteit. Op de website van uw gemeente staat hierover het volgende:

WONEN EN LEVEN Gezonde leefomgeving

Een gezonde leefomgeving is een omgeving die mensen als prettig ervaren en waar gezonde keuzes makkelijk zijn.

Kenmerken van zo'n omgeving:

- *ruimte die uitnodigt tot bewegen, spelen en sporten*
- *aanwezigheid van groen en water*

- *ruimte die uitnodigt tot ontmoeting en sociale contacten*
- *ruimte waar mensen zich prettig en veilig voelen*
- *een goede luchtkwaliteit*
- *niet te veel geluid; plekken met stilte en rust*

Kortom een aantrekkelijke en gezonde omgeving waar mensen graag willen wonen en verblijven.

Onderdeel van een gezonde leefomgeving is een goede luchtkwaliteit en hierover staat op uw website:

“Gezonde lucht is belangrijk voor de gezondheid van de inwoners. Er is steeds meer bewijs dat vervuilde lucht kan leiden tot long- en hartklachten, en uiteindelijk ook tot vroegtijdig overlijden. Vervuilde lucht bevat fijn stof, zoals roetdeeltjes, en stikstofoxides, die zorgen voor chronische ziekten. Daarom nemen we al een aantal jaar maatregelen om de lucht in de stad gezonder te maken.” (<https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/gezonde-leefomgeving/luchtkwaliteit/>)

Uw gemeente geeft op de website vervolgens aan maatregelen te nemen om de luchtkwaliteit te bevorderen en verzoekt de inwoners om ook maatregelen te nemen. Zoals hiervoor in de Inleiding is aangegeven, raadt uw gemeente inwoners aan om zo min mogelijk hout te stoken in kachels of open haard. Maar uw gemeente verleent wel medewerking aan een crematorium in een woonwijk! Dat is niet met elkaar te rijmen.

Ook als vast zou komen te staan dat wordt voldaan aan de voor een crematorium geldende luchtkwaliteitsnormen, dan wordt de luchtkwaliteit er in de woonomgeving van cliënten zeker niet beter van. Want ook met goede filters worden er schadelijke stoffen uitgestoten in de lucht. De schadelijke stoffen worden vooral verdund maar blijven in absolute zin gelijk. En de luchtkwaliteit ter plaatse is al matig, zo blijkt als de postcodes van de woonomgeving van cliënten worden ingevoerd op de website van het longfonds (zie <https://www.utrecht.nl/wonen-en-leven/gezonde-leefomgeving/luchtkwaliteit/hoe-schoon-is-de-lucht/> en <https://www.longfonds.nl/gezondelucht/check>). Het verlenen van medewerking aan het crematorium staat dan ook haaks op het beleid van uw gemeente om te streven naar een betere luchtkwaliteit. Hieraan wordt in de ruimtelijke onderbouwing geen enkele aandacht besteed. Dit gemeentelijke beleid is (bewust) volstrekt genegeerd.

In dit verband kan voorts verwezen worden naar onderzoek van TNO. Deze organisatie verrichte onderzoek naar de milieu effecten van cremieren en begraven en concludeerde dat de milieuhygiënische effecten van cremieren veel ernstiger en schadelijker zijn dan de effecten van begraven. Daarbij komt dat het aantal crematies in het ontwerp-besluit niet is gelimiteerd, dat er elke dag en nacht onbeperkt gecremeerd kan worden en dat de omwonenden daardoor elke dag

en nacht aan de gevolgen daarvan kunnen worden blootgesteld. Het woon- en leefklimaat van cliënten wordt hierdoor ernstig aangetast.

3. Verklaring van geen bedenkingen van de raad vereist

Voor toepassing van de door uw college ingezette vergunningsprocedure is een verklaring van geen bedenkingen van de gemeenteraad vereist. Deze verklaring heeft uw college niet aangevraagd, het ontwerp-besluit is ter inzage gelegd zonder instemming van de raad. Kennelijk gaat uw college er vanuit dat het bouwplan voor een crematorium valt onder de algemene verklaring van geen bedenkingen van de raad uit 2010. Cliënten bestrijden dit.

In 2010 heeft de raad van Utrecht een algemene verklaring van geen bedenkingen afgegeven. De enige categorie die hier voor wat betreft het crematorium aan de orde zou kunnen zijn is de navolgende:

Artikel II onder f.

Realisering, verandering, vervanging en uitbreiding van bouwwerken ten behoeve van sport, maatschappelijke doeleinden, recreatie of cultuur, zoals een school- of kerkgebouw, kinderdagverblijf/buitenschoolse opvang of een jongerenhangplek met bijbehorende voorzieningen;

Cliënten zijn van mening dat het crematorium hier niet onder valt. Een crematorium is niet gelijk te stellen met een school- of kerkgebouw, kinderdagverblijf of buitenschoolse opvang etc., zoals genoemd in deze categorie. De raad heeft niet bedoeld de beslissing over een crematorium - waartegen zeer veel weerstand bestaat en waaraan hele andere milieuhygiënische gevolgen kleven dan aan een schoolgebouw - aan uw college over te dragen en uit handen te geven.

Ook uit rechtspraak blijkt dat een crematorium niet past in de aanduiding 'maatschappelijke doeleinden'. Zie o.a. ABRvS 15 augustus 2018, ECLI:NL:RVS:2018:2704. In die uitspraak ging het om de vraag of een crematorium kon worden aangemerkt als een maatschappelijke bestemming, waaronder werd verstaan: (para)medische, sociaal culturele, levensbeschouwelijke, religieuze, onderwijs-, sport- en recreatie voorzieningen, (semi-)overheidsinstellingen, zorgvoorzieningen en verenigingsleven." (artikel 1.47 van de bestemmingsplanregels) . De Afdeling oordeelt dat dit **niet** het geval is en overweegt daartoe:

4.5. Een crematorium is bedoeld voor het uitvoeren van crematies. De rechtbank heeft terecht overwogen dat een crematorium niet onder de in artikel 1.47 genoemde functies valt en met die functies onvoldoende raakvlakken heeft, zodat een crematorium niet ingevolge artikel 13, aanhef en onder a, van de planregels is toegestaan. De stelling van het college dat het crematorium een essentieel onderdeel vormt van een levensbeschouwelijk,

religieus en sociaal-cultureel ingegeven afscheidsritueel, komt neer op de stelling dat de activiteiten van een crematorium een essentieel onderdeel vormen van die van een uitvaartcentrum. Het college wordt niet gevolgd in deze stelling. In het uitvaartcentrum en het crematorium vinden immers activiteiten van verschillende aard plaats. Dat de activiteiten in een uitvaartcentrum veelal worden gevolgd door die in een crematorium of op een begraafplaats, maakt niet dat een crematorium als zodanig kan worden aangemerkt als een sociaal-culturele of religieuze voorziening.

Daarbij komt dat de komst van het crematorium niet vanuit maatschappelijke gronden is gemotiveerd. Dat kan ook niet, want vanuit maatschappelijk oogpunt is er geen enkele behoefte aan een crematorium op de begraafplaats. St. Barbara heeft uitsluitend aangegeven dat een crematorium vanwege financiële en commerciële redenen van belang is, hetgeen overigens nooit is onderbouwd.

In de toelichting bij de aanvraag stipt St. Barbara kort aan dat katholieken ook gecremeerd zouden moeten kunnen worden in een 'eigen' omgeving. Dat punt klopt niet. Uit diverse onderzoeken blijkt dat de toename in crematies een direct gevolg is van de ontkerkelijking in Nederland. Mensen die actief of passief een geloof belijden kiezen nog altijd voor een begrafenis. Of dit nu wel of niet als maatschappelijk belang zou kunnen gelden doet er dan ook niet toe, omdat dit belang niet bestaat.

Kortom, er is hier geen sprake van een maatschappelijk belang en daarmee is uw college niet (zelfstandig) bevoegd om vergunning te verlenen voor een crematorium.

Daarbij komt dat de algemene verklaring van geen bedenkingen van de raad is uitgesloten als de ontwikkeling de schaal of de structuur van de buurt of wijk overschrijdt:

III. het gebruik van de algemene verklaring van geen bedenkingen voor onder II genoemde categorieën is uitgesloten wanneer een van de volgende criteria van toepassing is:

e. de ontwikkeling overschrijdt de schaal of de structuur van de buurt of wijk, of;

Dat is hier aan de orde. Het crematorium is immers niet bedoeld als buurt- of wijkvoorziening; het crematorium heeft een veel grotere capaciteit en het is de bedoeling van St. Barbara dat ook mensen van elders uit Utrecht en de regio zich hier laten cremieren. En waar een begraafplaats meestal wordt uitgezocht dicht bij het woonadres van de overledene en familie, zodat men niet ver hoeft te reizen om het graf te bezoeken, is dat bij cremieren veel minder van belang. Kortom, ook om deze reden geldt de algemene verklaring van geen bedenkingen niet voor het crematorium.

In de algemene verklaring van geen bedenkingen is voorts bepaald:

f. uit een analyse van het initiatief blijkt dat de realisering planschade kan veroorzaken als bedoeld in artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening en de aanvrager is niet bereid deze schade voor zijn rekening te nemen.

Cliënten zijn van mening dat hun woningen in waarde zullen dalen als in hun woonwijk een crematorium wordt gerealiseerd; zij hebben dan ook recht op planschade. Of er met St. Barbara een planschadeovereenkomst is gesloten is cliënten niet bekend. In de ruimtelijke onderbouwing staat hier niets over. Als dat niet is gebeurd, kan ook om die reden de algemene verklaring van geen bedenkingen hier niet worden toegepast.

De conclusie is dan ook dat uw college niet zelfstandig bevoegd is om vergunning te verlenen voor het crematorium, maar dat deze beslissing aan de raad is.

Cliënten vinden het overigens frappant dat uw college er zo veel aan gelegen lijkt om de raad te omzeilen. Eerst heeft uw college ten onrechte de kruimelgevallenregeling toegepast om het crematorium mogelijk te maken en nu probeert uw college wederom de raad buiten spel te zetten door ten onrechte de algemene verklaring van geen bezwaar toe te passen. Het blijft voor cliënten onbegrijpelijk waarom uw college zo gebrand lijkt op het mogelijk maken van een crematorium in de binnenstad van Utrecht en uw college voorbij gaat aan de regels van behoorlijk bestuur.

4. Crematorium in strijd met bestemmingsplan en bestemming 'begraafplaats'

Vast staat dat het plan voor een crematorium niet past in het voor de locatie geldende bestemmingsplan. Het crematorium wordt voorzien op een plek waar niet mag worden gebouwd. Wat uw college (bewust) in de ruimtelijke onderbouwing nalaat te vermelden is dat een crematorium ook qua functie niet past in voor de beoogde locatie geldende bestemming (Begraafplaats en Groen). Een crematorium past niet in de bestemming 'Begraafplaats'.

Allereerst ligt het bouwplan voor de crematiefaciliteit gedeeltelijk in de bestemming "Groen", zoals opgenomen in het bestemmingsplan "Rijnsweerd Maarschalkerweerd", vastgesteld op 26 september 2013. Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor: groenvoorzieningen, parken en plantsoenen, fiets- en voetpaden, het behoud, herstel en ontwikkeling van de ecologische waarden etc. (artikel 13.1 van de planregels). Deze bestemming laat een gebouw niet toe (artikel 13.2 van de planregels) en ook de functie van een crematorium is evident in strijd met deze bestemming "Groen".

Het bouwplan ligt voorts gedeeltelijk in het bestemmingsplan "Wilhelminapark-Buiten-Wittevrouwen", vastgesteld op 4 februari 2016 en heeft op grond van dit bestemmingsplan de bestemming "Maatschappelijk-Begraafplaats", alsmede de dubbelbestemmingen "Waarde-Archeologie", "Waarde-Beschermd Stadsgezicht" en "Waarde-Ecologie".

Gronden met de bestemming "Maatschappelijk-Begraafplaats" zijn bestemd voor:

- **uitsluitend** een begraafplaats met bijbehorende voorzieningen waaronder ontvangstruimten en kapel, en bijbehorende voorzieningen ten behoeve van het onderhoud en beheer van deze begraafplaats;
- het behoud en verbetering van de begraafplaats en de aldaar voorkomende cultuurhistorische en natuurlijke waarden met de daarbij behorende beplantingen, open ruimten, wegen, paden en waterpartijen;
- de bij de bestemming behorende verkeers-, parkeer- en groenvoorzieningen, nutsvoorzieningen, water, tuinen, erven en terreinen.

Het bouwplan voor het crematorium is ook in strijd met dit bestemmingsplan allereerst omdat dit voorziet in bouwen buiten het bouwvlak, hetgeen in strijd is met artikel 15.2.1a van de planregels. Bovendien past de functie van crematorium niet binnen het op grond van deze bestemming toegelaten gebruik. **Een crematorium is een andere functie dan een begraafplaats en past niet in de bestemming "Maatschappelijk"**, zoals ook blijkt uit de rechtspraak. Zie in dit verband o.a. ABRvS 15 augustus 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:2704). In die uitspraak ging het om een omgevingsvergunning voor o.a. een crematorium op een locatie met de bestemming "Maatschappelijk". Gronden met deze bestemming zijn bestemd voor:

- a. maatschappelijk;
- b. een begraafplaats, uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'begraafplaats' (artikel 13 van de planregels).

De Afdeling overweegt allereerst dat een crematorium niet kan worden aangemerkt als een functie die past binnen de bestemming 'maatschappelijk' (overweging onder 4.5). Vervolgens overweegt de Afdeling dat een crematorium evenmin past binnen de bestemming 'begraafplaats':

4.6 Een crematorium is niet gelijk te stellen met een begraafplaats. Het crematorium is daarom niet toegestaan (...).

Een begraafplaats is ook een andere functie dan een crematorium en hebben ook andere (milieuhygiënische) gevolgen. Ter illustratie zijn hierna definities opgenomen van begraafplaats en crematorium, waaruit dit verschil duidelijk blijkt:

- *Begraafplaats: een plaats waar overledenen begraven liggen.*
(<http://nl.wiktionary.org/wiki/begraafplaats>)
- *Crematorium: centrum voor lijkverbranding*
(<http://nl.wiktionary.org/wiki/crematorium>)

Dat het hier beide om vormen van lijkbezorging gaat, maakt niet dat deze activiteiten in planologisch opzicht met elkaar samenhangen. De ruimtelijke uitstraling van een crematorium is wezenlijk anders dan een begraafplaats. Bij een crematorium vindt verbranding plaats waarbij (gevaarlijke) stoffen worden uitgestoten, waardoor hiervoor een richtafstand geldt van minimaal 100 meter ingevolge de VNG Brochure Bedrijven en Milieuzonering (SBI-2008 96032). Dit vooral vanwege geur, en deels vanwege stof en geluid. Voor een begraafplaats (SBI-96031) geldt (slechts) een richtafstand van 10 meter en geldt geen richtafstand vanwege geur en stof.

Dat hier sprake is van een begraafplaats maakt dan ook nog niet dat een crematorium ook op zijn plaats is; daarvan gaat een volstrekt andere ruimtelijke uitstraling uit en een crematorium heeft andere, veel ingrijpendere gevolgen voor de omgeving. Uw college blijkt dit keer op keer bewust te negeren.

7. Aantal crematies niet gelimiteerd

In voorliggend ontwerp-besluit heeft uw college wederom het aantal crematies niet gelimiteerd. Uit de vergunningaanvraag en ingediende melding volgt evenmin een limitering van het aantal crematies. Dit is zeer ongebruikelijk; in vrijwel alle vergunningen en bestemmingsplannen voor crematoria zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van het aantal toegestane crematies.

Ondanks het feit dat de vergunning cremieren ongelimiteerd toestaat is er in de ten behoeve van het crematorium verrichte onderzoeken vanuit gegaan dat sprake zal zijn van maximaal 2 crematies per dag gedurende maximaal 5 dagen per week. Zo is in het door St. Barbara ingediende rapport van Meijer Milieuadvies van 30 januari 2019, waarin de resultaten van een verspreidingsonderzoek zijn opgenomen, als uitgangspunt gehanteerd dat sprake zal zijn van 2 crematies van ca 1,5 uur per dag en 5 dagen per week. Dat aantal van maximaal 2 crematies per dag gedurende 5 dagen week is nergens op gebaseerd. Als St. Barbara besluit om 4 of 6 crematies per dag te houden, of nog meer, dan staat St. Barbara daarvoor niets in de weg. Kortom, de ten behoeve van het crematorium verrichte onderzoeken zijn geen onderzoeken naar de worst case bedrijfsvoering van het crematorium en ook om deze reden kan het bestreden besluit geen stand houden.

Uit informatie op de website van de leverancier van de crematieoven blijkt dat de capaciteit van de crematieoven hoog is (<https://dfweurope.com/nl/crematieoven-dfw-6000/>) "*De oven is uitermate geschikt voor een capaciteit tot zes crematies per werkdag*", zo staat op de website. Voorts hebben cliënten begrepen dat een elektrische oven duurder is dan een gasoven en dat er in elk geval meer dan 2 crematies per dag nodig zijn om een dergelijk crematorium rendabel te maken. Ook is het voor een efficiënter gebruik van de oven beter om zo veel mogelijk verbrandingen achter elkaar te laten plaatsvinden om de hitte in stand te houden; op deze manier hoeft de oven niet eerst steeds op temperatuur te worden gebracht. Daarbij komt dat het

crematorium een forse investering is en het crematorium wordt natuurlijk niet aangeschaft om verlies mee te draaien: het crematorium moet juist geld opleveren. St. Barbara heeft aangegeven dat het crematorium nodig is om de exploitatie van de begraafplaats rendabeler te maken. Kortom, St. Barbara zal optimaal gebruik willen maken van het crematorium om geld mee te verdienen.

De ontwerp-vergunning bevat geen enkel beletsel om in te grijpen als er meer dan 2 crematies per dag plaatsvinden op meer dan 5 dagen of nachten per week. En de eigenaar van de begraafplaats is nu St. Barbara, maar in de toekomst kan dat natuurlijk ook een andere partij worden. En als er één crematorium wordt toegestaan, wie zegt dan niet dat er in de toekomst nog een crematorium wordt toegestaan.

Aangezien de crematiefaciliteit op tal van punten in strijd is met het bestemmingsplan dient in het kader van een goede ruimtelijke ordening rekening te worden gehouden met de gevolgen van de crematiefaciliteit voor de omgeving. Dat is hier onvoldoende gedaan. Het college heeft ten onrechte nagelaten een maximaal aantal crematies als voorwaarde aan de vergunning te verbinden.

8. Geen behoefte aan crematorium

Er is tot op heden nooit gemotiveerd waarom een crematorium op St. Barbara noodzakelijk zou zijn. Zijn er op dit moment onvoldoende crematoria in Utrecht? Dat blijkt uit niets en is volgens cliënten ook niet aan de orde. Het gaat hier uitsluitend om de wens van St. Barbara om geld te verdienen en dat moet met het crematorium. Evenmin is toegelicht waarom het crematorium persé op de begraafplaats moet worden gerealiseerd. Het gebeurt immers ook vaak dat de dienst ergens anders plaatsvindt dan de crematie en een crematorium ten behoeve van St. Barbara op een andere locatie, (ver) buiten de bebouwde kom is dus goed mogelijk.

In de ruimtelijke onderbouwing ten behoeve van deze nieuwe vergunning is wederom niet gemotiveerd dat er behoefte is aan een crematorium. Uw college heeft zich er vanaf gemaakt door te stellen dat de Ladder voor duurzame verstedelijking (artikel 3.1.6, lid 2 van het Besluit ruimtelijke ordening) hier niet van toepassing is en dat daarom de behoefte niet hoeft te worden toegelicht.

Dit is allereerst onjuist. Het gaat hier om een project dat op tal van punten niet past in het bestemmingsplan en het gaat om een functie die andere, veel ingrijpende gevolgen heeft dan een begraafplaats. De Ladder voor duurzame verstedelijking is hier dan ook wel degelijk van toepassing.

Maar bovendien geldt dat ook in het geval de Ladder voor duurzame verstedelijking niet van toepassing is, nog altijd de verplichting geldt om de behoefte te onderzoeken en te onderbouwen in het kader van een goede ruimtelijke ordening. Dat is niet gebeurd. Zoals in de Inleiding van deze zienswijze al is aangegeven, is die behoefte er niet. Er is juist sprake van een overaanbod aan crematoria.

9. Verkeers- en parkeerdruk

Cliënten hebben steeds aangegeven zorgen te hebben over de toename van de verkeers- en parkeerdruk vanwege het crematorium. Er komt een nieuwe functie bij op de begraafplaats en een crematorium is op zichzelf een functie met een verkeersaantrekkende werking, waarvoor parkeerplaatsen benodigd zijn.

In de procedure met betrekking de wijziging van het vigerende bestemmingsplan in 2019 gaf de gemeente aan uit te gaan van circa 180 begrafenissen per jaar; mede daarop is de parkeernorm berekend. In de vergunningaanvraag voor het crematorium is aangegeven dat men streeft naar circa 500 uitvaarten per jaar. Dat is een fors verschil. Later heeft de gemeente aangegeven dat de vermelding van 180 begrafenissen een foutje was. Maar zo gaat het steeds, dat vanuit de gemeente geprobeerd wordt de zaak te bagatelliseren.

De gemeente heeft in deze procedure gesteld dat het aantal uitvaartceremonies ongewijzigd blijft en dat het crematorium daarom geen verkeersaantrekkende werking heeft en er niet meer parkeerplaatsen benodigd zijn. Dit omdat, aldus de gemeente, er geen crematies zonder dienst zullen gaan plaatsvinden. De diensten zullen plaatsvinden in de bestaande aula, de capaciteit van de aula wordt niet vergroot. Ook die stelling gaat mank.

Niet ter discussie staat dat het mogelijk is dat er crematies kunnen en zullen plaatsvinden zonder uitvaartdienst (ook wel aangeduid als technische crematies). De verleende vergunning belet dit niet en vanuit St. Barbara is aangegeven dat het ook de bedoeling is om dit te doen. O.a. tijdens de hoorzitting in de bezwaarprocedure gaf de heer Van Eekelen namens St. Barbara aan dat dit ook gaat plaatsvinden (zie het verslag van de hoorzitting). Deze crematies gebeuren vanuit c.q. op verzoek van ziekenhuizen en ook vanuit de politie, zo gaf hij aan. Dat betekent dat crematies wel degelijk plaats kunnen en zullen vinden zonder bijbehorende dienst in de aula. Het verkeer van en naar de begraafplaats vanwege deze crematies – een nieuwe, extra functie op de begraafplaats – zorgt daarmee voor extra verkeers- en parkeerdruk. Het is goed mogelijk dat deze verkeersstroom vrij beperkt is, maar omdat er in de vergunning geen voorwaarden zijn gesteld aan het aantal crematies staat dit niet vast.

Voorts is van belang dat het crematiegebouw ruimte biedt aan circa 20 mensen. Dit staat in het aanvraagformulier onder 9. (Gebruiksfuncties). Bij de gebruiksfunctie "Bijeenkomst" is **20 personen** ingevuld. Op het aanvraagformulier is bij het beoogde gebruik aangegeven:

"Het gebouw wordt gebruikt voor de invoer ceremonie en het afscheid voor de crematie door ca. 15 personen in de afscheidsruimte. Daarnaast bevindt zich de crematie installatie ruimte met alle benodigde apparatuur. Tenslotte is er een halletje met een koelruimte voor het bewaren van overledenen."

Dat betekent dat het mogelijk is om in het crematorium een crematie te houden met een afscheidsceremonie van circa 15 tot 20 personen. Ook om deze reden kan de komst van de crematiefaciliteit wel degelijk leiden tot een toename van het aantal verkeersbewegingen en een verhoging van de parkeerdruk ter plaatse. Daarbij komt dat voor het uitvoeren van de crematies en het onderhouden van het crematorium extra personeel benodigd zal zijn, hetgeen eveneens zal leiden tot extra verkeersbewegingen en parkeerdruk.

Daarbij komt dat cremeren op de locatie nu niet mogelijk is en dat ook duidelijk is dat ter plaatse sprake is van verkeers- en parkeerproblematiek. Als uw college al medewerking wil verlenen aan een afwijking van het bestemmingsplan dan behoort uw gemeente, in het kader van een goede ruimtelijke ordening, ook de verkeersproblematiek ter plaatse mee te wegen. Het is dan wel heel kort door de bocht om dit te negeren met de stelling dat het aantal begrafenissen nu ook niet beperkt is.

10. Uitstoot gevaarlijke stoffen en geur

Meijer Milieuadvies heeft in opdracht van DFW Europe BV de emissie van het crematorium aan de Prinsessenlaan 2 te Utrecht onderzocht voor geur, NOx, CO, SO2, PM2.5 en PM10. DFW Europe BV ontwerpt en bouwt crematoria en zal, zo begrijpen cliënten het althans, het crematorium leveren voor de locatie Prinsessenlaan 2 waarvoor het college van de gemeente Utrecht de aan de orde zijnde vergunning heeft verleend.

Zoals cliënten al hebben aangevoerd is in het rapport van Meijer Milieuadvies ten onrechte uitgegaan van maximaal 2 crematies van circa 1,5 uur per dag gedurende 5 dagen per week. De verleende vergunning bevat deze voorwaarde niet, waardoor het crematorium onbeperkt in gebruik kan zijn. Er kunnen dus veel meer crematies plaatsvinden dan door Meijer Milieuadvies als uitgangspunt is gehanteerd. Het onderzoek naar de gevolgen van het crematorium is derhalve geen onderzoek naar de "worst-case"-bedrijfsvoering van het crematorium. Alleen al om deze reden had het college niet mogen uitgaan van dit onderzoek en niet tot vergunningverlening mogen overgaan.

Op verzoek van cliënten heeft het ingenieursbureau Buro Blauw een second opinion verricht naar aanleiding van dit rapport. Buro Blauw is gespecialiseerd in onderzoeken naar luchtkwaliteit en houdt zich daar al ruim 30 jaar mee bezig. De resultaten van de second opinion zijn weergegeven in de notitie van 22 mei 2020 die bij uw college in bezig is. Zoals daaruit blijkt heeft Buro Blauw tal van gebreken geconstateerd. Belangrijkste kritiekpunt is dat in het rapport van Meijer Milieuadvies is uitgegaan van inputdata – weergegeven op pagina 3 – die niet zijn onderbouwd en daardoor niet te verifiëren zijn. Op pagina 1 staat slechts dat in het crematorium 1 oven van DFW wordt geïnstalleerd en dat de emissie van vergelijkbare ovens van DFW zijn gebruikt voor het onderzoek. Niet is aangegeven van welke oven is uitgegaan en evenmin zijn de gegevensbronnen van de gehanteerde emissiegegevens vermeld. Daardoor kan niet worden gecontroleerd of sprake is van vergelijkbare ovens en of de gebruikte emissiegegevens correct zijn. Evenmin kan de kwaliteit van de gebruikte gegevens – is onder accreditatie gemeten – geverifieerd worden. Kortom, de door Meijer Milieuadvies gehanteerde emissiegegevens zijn niet onderbouwd. Om die reden was het voor Buro Blauw niet mogelijk om de resultaten uit dit rapport te verifiëren. Daarbij heeft Buro Blauw ook vraagtekens gesteld bij bepaalde gehanteerde uitgangspunten en berekeningen. Ook om deze reden had het college zich niet mogen baseren op dit rapport.

Vast staat dat het crematorium zorgt voor emissie van gevaarlijke stoffen in de buitenlucht en daarmee effect zal hebben op de luchtkwaliteit in de omgeving. Wat dit effect zal zijn is echter onduidelijk. Het onderzoek van Meijer Milieuadvies bevat zodanige gebreken dat hiervan niet kan worden uitgegaan. Dat betekent dat niet duidelijk is of het crematorium kan voldoen aan de wettelijke vereisten ten aanzien van de luchtkwaliteit en geurbelasting in de omgeving. Het college heeft bij de ontwerp-vergunning geen rekening gehouden met de belangen van cliënten bij een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

11. Rijksmonument – uitgebreide voorbereidingsprocedure

De gehele begraafplaats St. Barbara is aangewezen als rijksmonument. Dat betekent dat voor de realisatie van het crematorium ook een vergunning vereist is voor de activiteit als bedoeld in artikel 2.1 lid 1 sub f Wabo, het slopen, verstoren, verplaatsen of in enig opzicht wijzigen van een rijksmonument of het herstellen, gebruiken of laten gebruiken van een rijksmonument op een wijze waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht. Hiervoor had advies gevraagd moeten worden aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, hetgeen niet is gebeurd.

Vast staat dat een crematorium niet past in de bestemming voor de begraafplaats. Cremeren is een activiteit die van origine ook niet past op een Rooms-katholieke begraafplaats.

Nu de begraafplaats ook als rijksmonument is aangewezen vanwege “*de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een Roomskatholieke begraafplaats rond 1900*” kan al worden afgevraagd of de realisatie van een crematorium op zichzelf niet al als een ingrijpende wijziging

moet worden aangemerkt, die de cultuurhistorische waarde van de Rooms-katholieke begraafplaats aantast. In elk geval staat vast dat door het, in afwijking van het bestemmingsplan, op de begraafplaats toelaten van een crematorium aan het rijksmonument, in elk geval deels, een nieuwe bestemming wordt gegeven. Voorts voorziet de vergunning voor het crematorium in de realisering van een gebouw op een plek waar geen gebouw staat en ingevolge het bestemmingsplan ook niet gebouwd mag worden. Het gaat hier dan ook om een ingrijpende wijziging van een Rijksmonument waarvoor advies van de Rijksdienst noodzakelijk is.

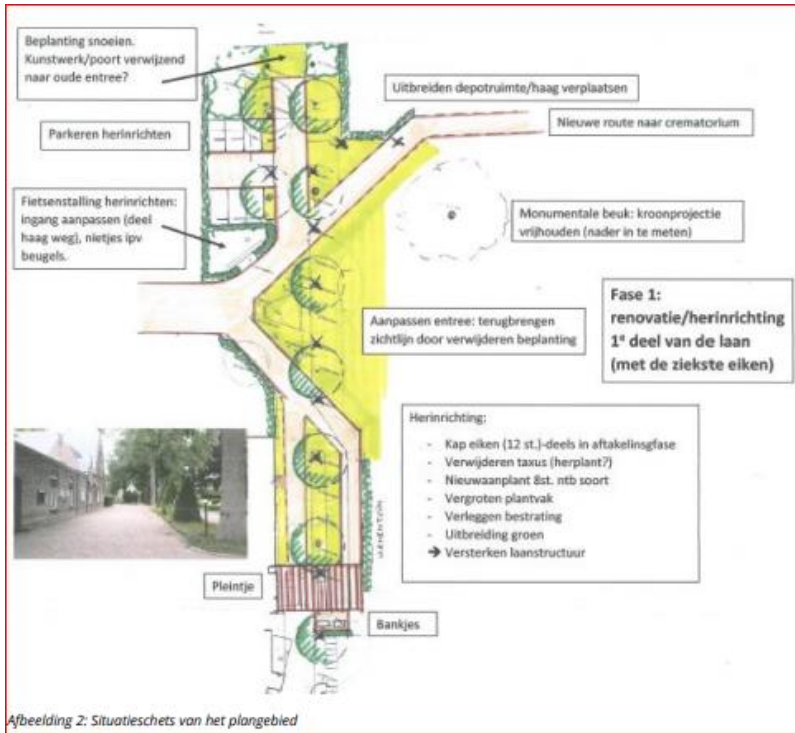
Daarbij komt dat het gaat om een gebouw dat een grote impact zal hebben op de begraafplaats. Het gaat om een gebouw van ruim 12,5 bij 8,3 met een hoogte van deels 8 meter. In het gebouw is plaats voor circa 20 mensen, alsmede voor een (forse) oven met bijbehorende technische installaties etc. Een gebouw met een dergelijke hoogte en omvang is goed zichtbaar – een deel van cliënten zal dit vanuit hun woning goed kunnen zien - en heeft voorts grote impact op de uitstraling van de begraafplaats.

Daarbij komt dat het de bedoeling is om ten behoeve van het crematorium bomen te kappen, de vakindeling van de begraafplaats te wijzigen en een nieuwe route naar het crematorium aan te leggen. Dit blijkt uit een vergunningaanvraag van St. Barbara van 16 juli 2020 voor het kappen van bomen. Onderdeel van deze aanvraag is een rapport van Boomtotaalzorg van 15 juni 2020. In dit rapport is aangegeven dat de door dit bureau verrichte Bomen Effect Analyse is verricht omdat het de bedoeling is om de begraafplaats op onderdelen opnieuw in te richten. In het rapport is aangegeven dat de beoogde werkzaamheden bestaan uit:

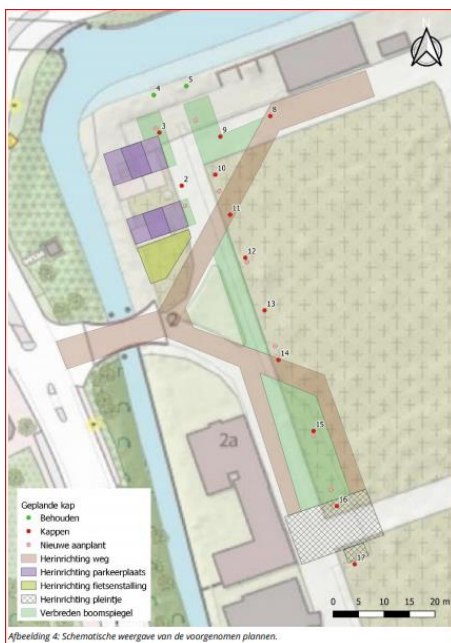
- Herinrichting parkeerplaats en fietsenstalling;
- Herinrichting hoofdentree begraafplaats;
- Aanpassen route naar herdenlokaal;
- Herinrichting pleintje inclusief aanbrenge bankjes;
- Bomen rooien
- Beplanting snoeien;
- Aanpassen plantvakken en
- Aanplanten nieuwe bomen.

Uit dit rapport blijkt dat een onderdeel van de beoogde herinrichting van de begraafplaats is een nieuwe route c.q. een nieuwe weg ten behoeve van een crematorium (zie hieronder de situatietekening op pag. 8 van dit rapport).

Deze nieuwe weg is ook aangegeven in de situatietekening op pag. 11 van het bomenrapport, zie hierna.

Het is kortom de bedoeling om ten behoeve van het crematorium het padenstelsel te wijzigen. Ook moeten er bomen worden gekapt en is het de bedoeling om een aantal plantvakken aan te passen. Alleen dat al betekent dat het crematorium wel degelijk een ingrijpende wijziging van het rijksmonument inhoudt waarvoor het advies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vereist is. Nadat namens een aantal cliënten naar aanleiding hiervan een zienswijze is ingediend, heeft St. Barbara deze aanvraag ingetrokken. Dat betekent evenwel nog niet dat St. Barbara deze plannen in de toekomst niet alsnog zal uitvoeren!

Maar ook zonder een wijziging van het padenstelsel, heeft het crematorium hierop grote impact. Door de plaatsing van het crematorium zal de routing c.q. het gebruik van het terrein van de begraafplaats voor een groot deel veranderen. Op de locatie waarop het crematorium is voorzien, staat nu geen gebouw en deze locatie trekt nu dus geen, althans weinig, personen en verkeer aan. Met de realisatie van een crematorium op de beoogde locatie, aan de rand van de begraafplaats, ontstaat een andere, althans intensievere, routing naar deze locatie op de begraafplaats vanwege bezoekers, personeel, onderhoudsmedewerkers etc. van het crematorium. Dit betekent dat met de realisatie van het crematorium niet alleen de locatie van het gebouw voor het crematorium een andere bestemming krijgt, maar ook de route er naartoe anders en veel intensiever zal worden gebruikt.

Beoogde locatie crematorium zoals aangegeven in de vergunningaanvraag

De door het college en St. Barbara beoogde afwijking van de bestemming van de begraafplaats is dan ook niet beperkt tot de locatie waar het crematorium is beoogd maar is veel groter en ingrijpender. Het crematorium kan niet worden gebruikt zonder het omliggende terrein van de begraafplaats ten behoeve van het crematorium te gebruiken. Het crematorium moet worden bereikt, het parkeerterrein zal worden gebruikt ten behoeve van crematies en St. Barbara heeft ook de bedoeling om de aula te gebruiken voor uitvaartdiensten ten behoeve van crematies.

Cliënten wijzen in dit verband ook op een uitspraak van de Afdeling van 26 maart 2014 (ECLI:NL:RVS:2014:1069). In die zaak ging het om een bouwplan voor een paardenpak op een als rijksmonument aangewezen landgoed. Het ging daar niet eens om een gebouw met een hoogte van 5,5, maar voor dit bouwplan had de gemeente in kwestie wel advies aan de RCE gevraagd. Dit plan was door de gemeente in kwestie derhalve aangemerkt als een wijziging van het rijksmonument van ingrijpende aard. Naar de mening van cliënten onderstreept dit dat ook onderhavig plan als zodanig moet worden aangemerkt, waardoor advies van de RCE vereist is.

In mei 2018 heeft het college het wijzigingsplan "Wilhelminapark, BuitenWittevrouwen, eerste wijziging Prinsesselaan 20" vastgesteld en een omgevingsvergunning verleend om bij de ingang van de begraafplaats, op het adres Prinsesselaan 20, een parkeerterrein te realiseren. Dit parkeerterrein voorziet in 34 parkeerplaatsen. Het parkeerterrein was nodig, aldus de gemeente en St. Barbara, omdat op eigen terrein maar beperkt parkeerplaatsen beschikbaar zijn. In de uitspraak in deze zaak overweegt de Afdeling als volgt (ABRvS 19 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2637):

*5.2. Ter zitting is door het college en St. Barbara toegelicht dat er weliswaar parkeerplaatsen zijn op het eigen terrein van de begraafplaats, maar dat het daarbij slechts gaat om ongeveer 10 parkeerplaatsen die uitsluitend bedoeld zijn voor de naaste familie van overledenen en personeel van St. Barbara. Hoewel dit als onwenselijk wordt beschouwd, doet incidenteel zich de situatie voor dat er geen parkeerruimte is langs de Prinsesselaan, waardoor personeel en werklieden van St. Barbara noodgedwongen op grasvelden op het eigen terrein van de begraafplaats parkeren. Over de stelling dat op het eigen terrein voldoende ruimte beschikbaar is om de benodigde parkeerplaatsen aan te leggen, overweegt de Afdeling dat het college onweersproken heeft gesteld **dat de monumentale status van de begraafplaats en de cultuurhistorische waarde daarvan in de weg staan aan uitbreiding van parkeergelegenheid op eigen terrein. Daarnaast heeft St. Barbara erop gewezen dat die grasvelden gereserveerd zijn voor toekomstige graven op de begraafplaats.***

Het aanleggen van extra parkeerplaatsen op het terrein van de begraafplaats past volgens het college dus niet in het monumentale karakter van begraafplaats. Maar de realisatie van een nieuw gebouw voor een crematorium is volgens het college geen enkel probleem. Dit is onbegrijpelijk.

Aangezien het voor het crematorium benodigde advies van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed ontbreekt kan het ontwerp-besluit ook om die reden geen stand houden.

12. Tot slot

Cliënten, omwonenden voelen zich door hun gemeente in de steek gelaten. Nimmer heeft de gemeente gereageerd op de vele verzoeken om in gesprek te gaan en argumenten uit te wisselen. Pas dinsdag 19 januari jl heeft een digitaal gesprek plaats gevonden met wethouder Anke Klein, die onder meer Utrecht Oost in haar portefeuille heeft. Een belangrijke vraag van omwonenden, namelijk: wat is het belang van de gemeente bij een crematorium op de katholieke begraafplaats St Barbara, is meerdere malen in dat gesprek gesteld, maar niet beantwoord. Omwonenden houden het gevoel dat belangen van St. Barbara, ook als die belangen het algemeen belang niet dienen, belangrijker zijn dan het leefklimaat van de burgers van de stad Utrecht.

Het steekt de omwonenden ook dat de gemeente hangende een, door de gemeente zelf aangespannen, procedure bij de Raad van State onverwacht en nota bene vlak voor Kerst, in de Kerstvakantie, opnieuw een procedure start om het crematorium op een andere manier toe te laten. En dan ook nog eens in een brief aan de gemeenteraad de uitspraak van de rechter bagatelliseert. Omwonenden kwalificeren dit als onbehoorlijk bestuur.

Conclusie

Op grond van vorenstaande en eventueel nog nader aan te voeren gronden is de conclusie dat het aan de orde zijnde ontwerp-besluit, waarbij opnieuw vergunning wordt verleend voor het crematorium geen stand kan houden. Cliënten verzoeken uw college dan ook om deze procedure te staken.

Cliënten verzoeken uw college hen van het verloop van deze procedure op de hoogte te houden en zijn graag bereid om vorenstaande zo nodig nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

SOURCE advocaten,

H.A. Samuels Brusse-van der Linden
advocaat